RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

A R R E S T

nr. 210.680 van 25 januari 2011
in de zaak A. 193.363/X-14.267.

In zake : 1. Herman MATTHYSSEN
2. Martha VAN DEUN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Rob De Koninck
kantoor houdend te 2610 WILRIJK
Prins Boudewijnlaan 177-179
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Johan Claes
kantoor houdend te 2550 KONTICH
Mechelsesteenweg 160
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

de b.v.b.a. RMV CONSTRUCT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Floris Sebreghts en Hugo Sebreghts
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

DE VOORZITTER VAN DE Xe KAMER,

Gezien het enig verzoekschrift dat Herman Matthyssen en Martha Van Deun op 13 juli 2009 hebben ingediend en waarin zij de nietigverklaring vorderen van het besluit van 28 april 2009 van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening waarbij het beroep van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Malle en het beroep van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar worden verworpen en waarbij wordt vastgesteld dat de beslissing van 11 september 2008 van de

deputatie van de provincieraad van Antwerpen houdende afgifte van de vergunning voor het bouwen van twee meergezinswoningen met twee ondergrondse autobergplaatsen na ontbossen van het perceel, en het aanleggen van twaalf bovengrondse parkeerplaatsen op een perceel gelegen te Malle, Antwerpsesteenweg, kadastraal bekend sectie B, nr. 648/l, haar rechtskracht herneemt;

Gelet op het arrest nr. 197.931 van 17 november 2009 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt bevolen;

Gelet op de verzoekschriften tot voortzetting van het geding op 24 december 2009 ingediend door de verwerende partij en de tussenkomende partij;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst op 4 augustus 2009 ingediend door de b.v.b.a. RMV CONSTRUCT;

Gelet op de beschikking van 21 januari 2010 die de tussenkomst van de b.v.b.a. RMV CONSTRUCT toelaat;

Gelet op de kennisgeving aan de verzoekende partijen op 10 mei 2010 van het feit dat de verwerende partij verzuimd heeft een memorie van antwoord in te dienen;

Gelet op de kennisgeving aan de partijen, op grond van artikel 14bis, § 1 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;

Gelet op het schrijven van de verzoekende partijen van 12 augustus 2010, waarbij zij vragen om te worden gehoord;

Gelet op de beschikking van 19 oktober 2010, houdende oproeping van de partijen om te verschijnen op 19 november 2010;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter Roger Stevens;

Gehoord de opmerkingen van advocaat Frederic Wilkin, die loco advocaat Rob De Koninck verschijnt voor de verzoekende partijen, van advocaat Quentin Willemart, die loco advocaat Johan Claes verschijnt voor de verwerende partij, en van advocaat Hugo Sebreghts, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur Sofie De Doncker;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

OVERWEEGT WAT VOLGT :

Ter terechtzitting verwijzen de verzoekende partijen naar hetgeen werd uiteengezet in het verzoek om te worden gehoord:

> "Namens mijn cliënt(e) (…), die keuze van woonplaats doet op mijn adres,verzoek ik U in toepassing van artikel 14bis §1 van het Regentsbesluit dd. 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, zoals vervangen door artikel 1 van het KB dd. 26 juni 2000, te worden gehoord, gevolg gevend aan het schrijven van de Raad van State dd. 2 augustus 2010.
>
> Zonder dat in deze brief met zoveel woorden wordt geduid waarom de Raad toepassing zou maken van dit artikel, wordt in de tekst van Uw brief verwezen naar artikel 21, tweede lid van de gecoördineerde Wetten op de Raad van State.
>
> Uit de verwijzing naar dit artikel maak ik op dat de Raad van oordeel is dat de termijnen waarover mijn cliënten beschikken voor het indienen van een memorie van wederantwoord of een aanvullende memorie niet zouden hebben geëerbiedigd, waaraan artikel 21 tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de mogelijkheid tot het vaststellen van het ontbreken van het vereiste belang wordt vastgesteld.
>
> Uit nazicht van het dossier merk ik echter dat mijn cliënten nooit werden uitgenodigd tot het indienen van een aanvullende memorie van wederantwoord of een aanvullende memorie.
>
> Bij aangetekend schrijven dd. 7 mei 2010 bracht de griffie de verzoekende partijen die op mijn adres keuze van woonplaats deden op de hoogte van het feit dat de verwerende partij had nagelaten binnen de

wettelijke termijn een memorie van antwoord in te dienen, en dat zij derhalve beschikten over een termijn van 60 dagen om aan de griffie van de Raad van State een toelichtende memorie te zenden.

In deze brief wordt de aandacht gevestigd op artikel 21 tweede lid van de gecoördineerde wetten voor wat betreft de gevolgen van het niet tijdig indienen van memories.

In dit artikel, dat op de achterzijde van de brief staat afgedrukt, is echter enkel sprake van een dergelijk gevolg verbonden aan het niet eerbiedigen van de termijn voor het toesturen van de memorie van wederantwoord of de aanvullende memorie.

Aan het niet tijdig indienen van een toelichtende memorie wordt in dit artikel geen enkele sanctie verbonden. Dit lijkt me ook logisch.

Nu het Vlaams Gewest middels een memorie van antwoord nalaat verweer te bieden tegen de door de verzoekende partijen in het beroep tot nietigverklaring met verzoek tot schorsing van tenuitvoerlegging uiteengezette feiten en middelen, is het immers niet per se nodig nog een ‘toelichtende memorie’ in te dienen indien de uiteenzetting in het beroep tot nietigverklaring geen nadere toelichting behoeft.

Gelet op het feit dat de Raad van State bij arrest nr. 197.931 van 17 november 2009 reeds was overgegaan tot schorsing van tenuitvoerlegging van het bestreden besluit, leek zulke toelichting me ook niet nodig, zodat ik besloot van de mogelijkheid tot het indienen van een toelichtende memorie geen gebruik te maken.

Mijn verbazing was dan ook groot bij ontvangst van de brief van Uw Raad van 2 augustus 2010, waaruit blijkt dat de Raad van State van mening is dat, tegen de duidelijke wettekst in, de in artikel 21 tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State voorziene sanctie ook zou moeten worden toegepast wanneer een ‘toelichtende memorie’ niet binnen de wettelijk voorziene termijn werd ingediend.

Het spreekt nochtans voor zich dat (uit het) niet indienen van de toelichtende memorie onmogelijk kan worden afgeleid dat de verzoekende partijen hun belang bij de vernietiging van het door hen bestreden besluit hebben verloren.

Nadat de al te intensieve bebouwing van het perceel naast hun woning al werd verijdeld middels de vernietiging door Uw Raad van een stedenbouwkundige vergunning dd. 26 december 2006 (…), hebben verzoekers zich tegen een tweede afgeleverde vergunning opnieuw verzet middels het onderhavige beroep tot nietigverklaring.

Rechtdoende op het eraan verbonden verzoek tot schorsing, werd het bestreden besluit reeds in zijn tenuitvoerlegging geschorst bij arrest van Uw Raad nr. 197.931 dd. 17 november 2009.

In het licht van de daadkracht die de verzoekende partijen aan de dag hebben gelegd op de al te intensieve bebouwing van het perceel naast hun woning te verijdelen, is er dan ook geen enkele reden om aan te nemen dat uit het niet indienen van een toelichtende memorie nadat het Vlaams Gewest zelf naliet een memorie van antwoord in te dienen een verlies aan belangstelling in de procedure en dus een verlies aan belang zou mogen worden afgeleid.

Onderzoek van de ter zake geldende rechtsleer en rechtspraak leert overigens dat reeds eerder de Raad van State oordeelde dat het verlies aan

belang van de verzoekende partij wegens het niet indienen van een toelichtende memorie niet kon worden vastgesteld, net gelet op het feit dat artikel 21 tweede lid van de gecoördineerde Wetten op de Raad van State de terminologie ‘aanvullende memorie’ hanteert, en niet de terminologie ‘toelichtende memorie’.

Onder verwijzing naar de rechtspraak van de Raad van State neemt de rechtsleer aan dat de onduidelijkheid die in hoofde van de verzoekende partij wordt geschapen door het door elkaar gebruiken van de termen ‘toelichtende memorie’ en ‘aanvullende memorie’ deze effectief in de onmogelijkheid stelde te weten dat ook aan het niet tijdig indienen van een toelichtende memorie de in artikel 21 tweede lid van de gecoördineerde Wetten op de Raad van State is verbonden (…).

Rekening houdende hiermee ben ik dan ook van mening dat in casu aan de voorwaarden voor het toepassen van de in artikel 21, tweede lid, van de gecoördineerde Wetten op de Raad van State niet is voldaan”.

De verzoekende partijen kunnen bezwaarlijk stellen dat zij nooit werden uitgenodigd tot het indienen van een “aanvullende memorie”. Op 10 mei 2010 ontvangen zij immers een aangetekend schrijven met ontvangstbewijs van de griffie waarin wordt meegedeeld “dat de verwerende partij (…) verzuimd heeft een memorie van antwoord in te dienen binnen de vastgestelde termijn”. Dit schrijven vermeldt bovendien dat zij “over een termijn van zestig dagen (beschikken) om aan de griffie (…) een toelichtende memorie toe te zenden”. Daarenboven wordt uitdrukkelijk verwezen naar artikel 21, tweede lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (hierna: de gecoördineerde wetten op de Raad van State), “voor wat betreft de gevolgen van het niet (tijdig) indienen van memories”, bepaling die op de keerzijde van het schrijven woordelijk wordt geciteerd.

In het voormelde schrijven van de griffie wordt voorts verwezen naar de artikelen 7 en 8 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, krachtens welke bepalingen “de verzoekende partij beschikt over zestig dagen om aan de griffie een memorie van wederantwoord te laten geworden”, memorie van wederantwoord die “zo de verwerende partij verzuimt, binnen de bepaalde termijn een memorie van antwoord te laten geworden (…) door een toelichtende memorie (mag worden) vervangen”. Zodoende wordt artikel 8 van het voormelde besluit van de Regent juist geciteerd, aangezien dat artikel het heeft over het vervangen van de memorie van wederantwoord door een toelichtende memorie.

Op de keerzijde van het schrijven wordt artikel 21, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State geciteerd:

> "Wanneer de verzoekende partij de termijnen voor het toesturen van de memorie van wederantwoord of van de aanvullende memorie niet eerbiedigt, doet de afdeling, nadat de partijen die daarom verzocht hebben gehoord zijn, zonder verwijl uitspraak, waarbij het ontbreken van het vereiste belang wordt vastgesteld".

In het Nederlands wordt bijgevolg zowel de term "toelichtende" als de term "aanvullende" memorie gehanteerd. In de Franse versie van beide teksten daarentegen, wordt telkens hetzelfde adjectief gebruikt, namelijk het adjectief "ampliatif".

Er bestaat geen twijfel over dat zowel de term "aanvullende memorie" als de term "toelichtende memorie" betrekking heeft op het procedurestuk dat in de Franse teksten met de benaming "mémoire ampliatif" wordt aangeduid.

Noch de tekst, noch de geest van artikel 21, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de houding van de verzoekende partijen wettigen. De bedoelde bepaling van artikel 21 wordt ingevoegd bij artikel 1 van de wet van 17 oktober 1990 tot wijziging van de wetten op de Raad van State gecoördineerd op 12 januari 1979, en van de wet van 5 april 1955 inzake de wedden van de ambtsdragers bij de Raad van State. Uit de parlementaire voorbereiding van deze wet blijkt dat het de bedoeling van de wetgever was "stringente gevolgen" te verbinden aan het niet respecteren van de termijnen, "met name het verlies van belang voor de verzoekende partij" (Gedr. St. Senaat 1989-1990, 984-1, p.2 en 984-2, p. 2). In die strengheid is zo ver gegaan dat de bevoegde minister uitdrukkelijk is ingegaan tegen het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State waarin wordt gesteld dat de ontworpen wet "de aard van (het) vermoeden" nopens het ontbreken van het belang zou moeten verduidelijken en dat "de beste oplossing (erin) zou (…) bestaan de verzoekende partij het recht te verlenen om de redenen van haar verzuim of van het niet-tijdig indienen van haar memorie toe te lichten, in het bijzonder de omstandigheden waaruit de Raad van State het bestaan van een onoverkomelijke dwaling of van overmacht zou kunnen afleiden". De bevoegde minister wijst dit voorstel als volgt af:

> “Dit voorstel kan niet gevolgd worden: het zou de doeltreffendheid van de instelling van de vervaltermijnen beperken waardoor het gehele opzet in gedrang dreigt te komen. De wet is ter zake duidelijk genoeg. Overigens, de partijen die hun annulatieverzoek te laat naar de Raad van State toesturen, hebben ook geen recht op een ‘herkansing’”. (Gedr. St. Senaat 1989-1990, 984-1, p. 3)

De bevoegde minister verklaart voorts:

> “Het niet respecteren van de termijnen voor het toesturen van de memories zal van rechtswege geacht worden gelijk te staan met het niet meer doen blijken van het in artikel 19 vereiste belang”. (Gedr. St. Senaat 1989-1990, 984-1, p. 4)

Senator Cerexhe drukt zich in dezelfde zin uit als hij verklaart:

> “Je ne peux donc qu’approuver la modification introduite à l’article 21 des lois coordonnées sur le Conseil d’Etat qui prévoit que ‘le non-respect des délais pour l’envoi des mémoires sera assimilé d’office à l’absence de justification de l’intérêt requis par l’article 19’”. (Hand. Senaat, 12 juli 1990, p. 2643)

Een amendement van senator Aelvoet om in het ontworpen artikel 21 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State de woorden “waarbij het ontbreken van het vereiste belang wordt vastgesteld” te doen vervallen, wordt verworpen (Hand. Senaat, 12 juli 1990, p. 2651), hoewel de senator voor het amendement had geargumenteerd:

> “Er is immers het verzoekschrift zelf dat binnen de gestelde termijn werd ingediend en op grond waarvan moet worden uitgemaakt of de betrokkene al dan niet van het vereiste belang doet blijken. Als dat belang eenmaal werd aanvaard, kan het toch niet zomaar verdwijnen door een fout of nalatigheid in de procedure. (...) Het initieel ingediende verzoekschrift kan zodanig geargumenteerd zijn, dat de memories heel wat van hun nut verliezen”. (Hand. Senaat, 12 juli 1990, p. 2646)

Uit het voorgaande moet worden besloten dat de wetgever uitdrukkelijk heeft gewild dat onder geen beding een excuus zou worden aanvaard voor het niet of het niet tijdig insturen van een memorie. Door de opgelegde sanctie te omschrijven als het “ontbreken van het vereiste belang”, heeft de wetgever te kennen gegeven dat het indienen van een memorie wordt gezien als een formele blijk van gebleven belangstelling. Het geven van die formele blijk van gebleven belangstelling is uiteraard ook dan zinvol wanneer de

verzoekende partijen niets menen te moeten toevoegen aan het verzoekschrift, bijvoorbeeld omdat de verwerende partij geen memorie van antwoord heeft ingediend of omdat de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit reeds werd geschorst door de Raad van State. De verzoekende partijen moeten tot het einde van de procedure blijk geven van belangstelling voor en belang bij het door hen ingediende beroep. Dienvolgens staat niets de toepassing van artikel 21, tweede lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State in de weg.

OM DIE REDENEN

BESLIST DE RAAD VAN STATE :

Artikel 1.

De bij arrest nr. 197.931 van 17 november 2009 bevolen schorsing wordt opgeheven.

Artikel 2.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 3.

De kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, bepaald op 700 euro, komen ten laste van de verzoekende partijen, elk voor de helft.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op 125 euro, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijfentwintig januari 2011, door:

de H.	Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Mevr.	Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

Tiny Temmerman. **Roger Stevens.**